

„СВОБОДА“ (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Published daily except Sunday and
 on March 16, 1914, under the Act of March 6, 1879
 at Grand Street, Jersey City, N. J.
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 Edited by Editorial Committee.
 Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 16, 1914, under the Act of March 3, 1879
 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		PERIODICALS:	
Three cents a copy.		Проблема за рік поштою	\$ 7.00
One year in advance	\$ 7.00	На рік поштою	\$ 3.75
Six months in advance	\$ 3.75	На шість місяців	\$ 2.00
Three months in advance	\$ 2.00	На три місяці	\$ 1.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсі Сіті і Заграниці	\$10.00
One year in advance	\$10.00	На рік поштою	\$5.00
Six months in advance	\$5.00	На шість місяців	\$2.75
Three months in advance	\$2.75	На три місяці	\$1.50

За кожною кількістю адрес платиться по 10 центів.
 За оголошення редакція не відповідає.
 Телефон „Свободи“: 498 Montgomery, Тек. У. Н. Союз: 1838 Montgomery.
 В Канаді надіслати гроші треба на т. а. Foreign Money Order.
 Адреса: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ І ПОЛЬСЬКА МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

(Кореспонденція „Свободи“)

І. З приводу недавнього галузевого з'ясування українського університету під Польщею, галузевого з'ясування у дванадцять виданих листів проф. д-ра Романя Смаль-Стоцького до польського міністра віросповідань і просвіти проф. д-ра Станіслава Грасского, — треба прослідити, як ця університетська справа тисно вється з польською міжнародною політикою.

Не треба багато вникати, що польське правительство не думає про заляження українського університету, а тільки вживає всі справи для своєї міжнародної політики. Адже ж в Австрії Польки вживали всі свої політичні сили і всі свої політичні хитрощі, щоби не допустити ані до збільшення числа українських катедр в львівських — у принципі польсько-українських — університетів ані до заляження окремого українського університету.

Завоювавши Галичину, Польща усунула всі українські катедри з львівського університету і так сполучила його.

На українські приватні високі школи (університет і політехніку) польське правительство не дало дозволу. Коли ж ці школи почали працювати без того дозволу, на них посилалися переслідування як на якісь тайні товариства злочинців.

Вже тепер, перед кількома тижнями, коли польська міжнародна пропаганда так рекламує лист проф. Р. Смаль-Стоцького як доказ польсько-української згоди в університетській справі, польська більшість варшавського союму відкинула нагле внесення українських послів, які домагалися заляження українського університету у Львові.

Рівночасно польська поліція у Львові, полагаючись по подання Наукового Товариства ім. Шевченка про дозвіл на наукові виклади, мов на глум ривнула, що виклади можуть відбуватися тільки під умовою, що на ті виклади не будуть приводитися записки, що вони не будуть систематичні та що після них не буде наукових дискусій. Наукові виклади без записок, записки слухачів без систем і без пояснювальних дискусій — це чистий намір! Так дбає Польща про розвиток української науки!

Зрештою вистане взяти на увагу шлях польської політики на українських землях, щоби зрозуміти, що в тії польської політичної системи нема місця на українській університет. Народні і середні школи будуть, отже по що української високі школи університетів виховує між інш. учителів у українській поліції. По що їх виховувати в українській університеті, коли у спольщених школах в державних урядах, в яких вся справа української мови знесло, нема для них місця!

Словом, Польщі не треба українського університету. Але треба університетської справи для міжнародної політики.

ІІ. Зрештою вистане взяти на увагу шлях польської політики на українських землях, щоби зрозуміти, що в тії польської політичної системи нема місця на українській університет. Народні і середні школи будуть, отже по що української високі школи університетів виховує між інш. учителів у українській поліції. По що їх виховувати в українській університеті, коли у спольщених школах в державних урядах, в яких вся справа української мови знесло, нема для них місця!

З цього приводу львівські Польки сміялися збори і підняли крик протесту. На це вступив польський посол Бріндлі і сказав: „Сидіть тихо. Польське правительство ані не думатиме, який розвинув живу діяльність в Лондоні, Парижі і в Женеві.“

Рухився також край і Народний Комітет вилася до Ради Союзу Націй обіснути петицію про те, як польське правительство „дануше“ договір про охорону національних меншостей.

Все те спричинило, що польське правительство ринуло „підбити нового тумана“ на міжнародній арені, — і знов послужило для того університетською справою. Польський амбасадор в Лондоні Скірмін „переконав“ проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького, який перебував на студіях в Лондоні, що польське правительство нічого так гарячо не бажає як заляження українського університету, коли-б тільки в тії помогли йому українські професори. Ріжичні в поглядах що-до організації університету й місця осідку дадуться погодити, як би тільки українські професори згодилися засісти з польськими в одній комісії. Проф. Р. Смаль-Стоцький „переконав“ знов українських професорів і доцентів, які за Австрію викладали у львівських та інших австрійських університетах, — і ті видали завягу, яка не містила в собі нічого страшного, але сам факт злого зазначення такої зваги і пізнавуча сплізталія послужили Польщі доброю зброєю для міжнародної політики.

Польський міністер закордонних справ Скірмінський проголосив на У. зібранню Союзу Націй в Женеві в вересні 1924 р., що Польща почала в відношенню до національних меншостей „нову ліберальну політику“ і зокрема приступила до заляження українського університету у Львові, над чим працює вже комісія, зложена з польських і українських професорів.

Се „у Львові“ нарбило стільки шуму, що П. Скірмінський у протоколі засідань Союзу Націй поправив свою звагу, що український університет буде заляжений тимчасово в Кракові, а після перенесення в українську територію.

П. Скірмінський знав, що говорив неправду, бо в той час українські професори, багачини, виходили з Польщі, відмовилися взяти участь в загальній комісії.

Одначе на міжнародній арені остало вражіння, що Польща закладає український університет.

ІV. Після сього виступу П. Скірмінського в Женеві Польща знов забула про український університет. Так минав рік.

Тимчасом прийшла конференція в Львові, де заклопотано ряд договорів, які мали вчинити в силу після того, як Німеччина стала членом Союзу Націй, при чім головні державні антагани Німеччині постійне місце в Раді Союзу Націй.

Та рівночасно Франція і Італія, згідно з Антантою, намовили Польщу, щоби в вона старалася про постійне місце в Раді Союзу Націй, як противага проти Німеччини.

Старачисько про постійне місце в Раді Союзу Націй, Польща хотіла показати світові, щоби українці творять третю частину населення Польщі, отже для міжнародної політики! Дуже цікаво, як вони вгадує з цього, що проти неї.

І знов польське правительство витягає університетську справу. Знов „переконує“ проф. Р. Смаль-Стоцького, який тимчасом дівася посуду в польських університетів в Варшаві, що Українці повинні взяти участь в польсько-українській комісії, а університет буде Скірмінський переконує українських професорів у Львові, які годяться взяти участь в комісії. Та сього не достат. Певдмисляючи польського міністра протесту Грасского про це рішення, проф. Р. Смаль-Стоцький

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ГОТУЙМОСЯ ДО ЗВЕДИАННЯ ДЕСЯТИХ РОКОВИНИ СМЕРТІ ІВАНА ФРАНКА.

Дня 28-го мая сего року припадає десятиліття від смерті нашого найбільшого, другого по Шевченку, генія Івана Франка. Той ос, як описує своє відношення до нашого народу:

„Сорок літ я трудився, внаваж, Все загублений в тобі, Щоб з рабів тих зробити Народ По твоїй угодо!“

„Все, що мав у житті, він віддав Для одної ідеї, І горів і сіпав і страждав І трудився для неї!“

Мабуть не можливо краще схарактеризувати діяльність Франка, як він сам схарактеризував Моїсея, котрий нестерпимо літ проводив. Живіть, верте люстину, до обидної землі! Цей літ мав найбільше, Як не стало Франка між нами. Десятиліття його смерті повинні відсвяткувати в найвишній місцевості, всюди, де тільки бється щире українське серце.

Ми повинні устроювати свята чи концерти, віддати покійні пам'яті Франка та предствити українським робітникам, чим був для нас Іван Франко.

„Щоби свята випади як найкраще, треба до них як слід вже тепер приступити.“

Прихильники і почитателі Франка задумують побудувати на його гробі в десятилітні роковини смерті гідний покійника пам'ятник.

Думаю, що і американські Українці повинні призначити до будови того пам'ятника і зложити свої жертви.

Іван Франко — по Шевченку найбільший поет і письменник, син галицько-української землі. — Не дивав він того, що було його мрією, його щілью життя, себто вільної України, та лишив на чільї України і на чільї українських народів своє життя.

Як весь вісвій, весь труд (Тобі дав У незломині завзяття, — Пдеши ти у мандарку стоїть З мого духа печаття“.

Повітряною пам'ятю того, що вбив на нас своє життя, бо всі ми духом ділимо Франка, 1925

Василь Чумач, Амстердам, НІДІРІ

ВЕСНЯНА ІЧ.

Темно — не темно... Тихо — не тихо... Лежи примитно прирова аж нікого... Динка залула її поала. Динка розмова зеленого листу, Шкарчаний і поє, і місто... Бачу, як ні обила... Франк — іздала сріблястий рікою, Шоком заласала трава їх рукою, Зорями — роси блещуть, рясні, Шляхи туманом — сад у розп'яті... Дочі весни, найкращі в світі... Казки, чи мрії у сні... Тіло, так тихо... Неще хто грає? Серце забилось, теніть, замірає, Серце біжить, суму так хочеться жити, Серце біжить, тепер прокинувся, Німа весни, асладва, шарши Німа, як мить пробіжить...

СПРОСТАВАННЕ.

В числі 27 „Свободи“ з дня лютого в дописі з П'єтсбургу, під титулом: „Гостина Го Союзного Председателя У. Н. Союзу“, подано чотири обіжурі помилково імя попереднього відділового секретаря Атланта Кульчицького як Антія Кульчицького, що отеня простурється.

В КОЖДІ УКРАЇНСЬКІ ХАТІ ПОВИННІ НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

РУМУНСЬКІ КЛОПОТИ

Либі не шандали на королівському дворі в Румунії, то світ знав: почали мало про сей край. Завдяки шандалам Румунією почали цікавитися в широкому світі, а ньюорська Гаймс висала тут свого спеціального кореспондента, щоби сей провіряв справу. Кореспондент сей і вкравив досить цікаві ричи, які кидать світло не лише на такі політичні питання, як питання монархії, гнет чужих національностей, як і на такі питання, як обслуговування національних територій, які через неї живі (своїм) політичним життям.

Щодо питання монархії, то докмо могло здаватися, що самий факт існування короля в Румунії причиниться до облекчення процесу злуки Румунії зі самостійної Румунії з Ромунами зі Сегмороду, які недавно ще стогнали під пануванням Мадяри. Так і виходило з першої подорожі румунського короля в Сегмород після його прилучення до Румунії, Сегмородські Румуні тисчачами і десятками тисчач ліцуду на привіт короля, а більшість з них перлася до короля пошлювати його руку, в хвильмі усененно патріотичної вірності.

Минули два роки від цих черемой, і сегмородські Румуні мали нагоду пізнати румунських королівських урядників. І пізнали вони, що хоча малярські урядники були безпощадні маляризатори, хоча се хоча грібні малярські шовісти, але навіть найгірші з них не перенесли румунських урядників з румунського королівства. Пізнали, що румунське урядництво се банда розбишаків, політичних циніків, скорумована від самого вершка до споду. Се люди, які дістали свої становища за те, що піддержували політику злучених з королем банкірів і шляхти, а не люди, які провадизали в заряд краєм. Розривання сегмородських Румунів було так грунтовне, що коли румунський король приїхав в Сегмород два роки діля своєї першої візиту, то на його привітане просто ніхто не прийшов, а його коронацію він сегмородського монарха, яку спеціально уряджено для піддержання монархістичних настроїв серед сегмородського населення, збожтовували всі Румуні, крім урядовців, залежних від короля своїми джабами. В сей спосіб королівська влада місто облекшила національне об'єднання національних провінцій, що були розділені довгі роки державними кордонами, сей процес спинає.

Другим нутрінним клопотом румунського королівства се національні меншости, себто території, замешкані нерумунськими народами. Соли належать повіти Сегмороду, поселені Німичами й Мадярами, українська Буковина та Бесарабія, заселена в більшість Українцями. Всі ті народи не хочуть належати до румунського королівства не лише з тих причин, з котрих проти своєї приналежності до Румунії протестують сегмородські Румуні, але й ще з тої причини, що румунська держава й уряд для них чужі по національності. Відомо, Румунія, багачини чи прилучаючись що нехть, збирається завдавати ці нерумунські національні почування силою, себто через вибірання способів до національної освіти та організації, але ці заходи при низькій національній культурності Румунів та при корупції королівського уряду не дають Румуні ніякого вигляду на виграну.

Невже такі національні гнет нерумунськими народами Румунії має незвичайні косяки наслідки для розвитку румунського життя. Як сказав інде в світі, так і в Румунії ведеться постійна суспільна боротьба між суспільними верствами, боротьба, яка є неминучим явищем всякого поступу. Ся боротьба ведеться між мислюю буржуазією а сльською шляхтою, влітак боротьба між мислюю селяно, та боротьба між робітниками а підприємцями. Така боротьба ведеться і в йакраще впорядкованих державах. Добре впорядковану державу пізнати лише по тому, що ці суспільні боротьби відбуваються в своїй площині, що їх не зводять на бездорозку дорги, б'чн, справ. Ваасе се діється в тих краях, де державний народ захопив під свою владу силою другі народи. В таких державах ці державний народ пі поневолені народи не діяються на суспільні справи як на питання боротьби між суспільними верствами за найкращі дороги поступу, але як на питання національної сили над поневоленими народами, згадяно питання визволення нашії зліди національного гнету другого народу. Таке влісє стаєтся з Румунією. Місто розв'язати свої питання відношення селян та ділячів, відношення міста до села, відношення підприємців до робітників, Румуні набрали на свої плечі чужих національностей та територій, і через те боротьба місто ведеться між суспільними верствами розведаса межі територіями та націями.

Наслідком сього й боротьба ведеться в скривденій площині, і розв'язки певно приберуть невластиві, скривдені форми. Не природність розв'язок колись відбудеться болоче на самі румунський народ. Румунія нерумунських народів зрештовувати не потратить. Чи скорше чи пізніше вони на свободу відбудуться. Колись Румунія лишиться без них, і тоді вона буде почуватися, як дитина, що привилка держатися маминого фартуха, як матери не стало.

ЗМІНА АДРЕСИ ОБ'ЄДНАННЯ.

ЛИСЬМА І ГРОШІ ДО ОБ'ЄДНАННЯ НАЛЕЖИТЬ ПОСЛАТИ ЛІД ДНЯ 1-го КВІТНЯ 1926 Р. НА ТАКУ АДРЕСУ:

OBVEDNANJE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАСНУ МІЛЬВОК, ВІС. Коляда на Рідну Школу.

ФІЛАДЕЛФІЯ: ВАРВАРА ФІЛАДЕЛФІЯ

театральне представлення з життя наших християн в 4-ох актах з прологом, відбудеться в СУБОТУ, ДНЯ 17-го КВІТНЯ 1926 Р. в Українській Галі, 849 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

Початок точно 7.30 вечером. — Тикети по 1 дол., 75 і 50 центів. — Вступ для дітви 15 центів.

Я. Мідларчук, Т. Прудивис, В. Овідський, Т. Михалчук, А. Шанг, П. Бих, В. Бих; по 1 дол.: С. Куцельський, Л. Гарасимчук, П. Тишковський, М. Жуковський, М. Гуменко, П. Савіця, С. Похмурський, М. Гладкий, А. Осурка, п-ні Пялюк, П. Маурчак, Д. Овідський, Г. Коут, Mrs. Key, Т. Шевіц, П. Стеремчак, І. Шмирський, І. Пула, М. Фурик, В. Фурик, Т. Заобський, А. Чайка, І. Гинда, Л. Гинда, Г. Кій, І. Партика, В. Ільницька, К. Дехтаренко, Т. Стелмах, В. Бучинський, І. Райнер, Н. Баран, П. Дяків, Ю. Кулик, І. Марусевич, Д. Чайка, Г. Ливинський; по 50 ц.: І. Яніський, М. Вуйцикевич, І. Гардовський; Незаомко 25 цент.: Разом зібрано \$63.75, за які всім жертводавцям належить щира подяка.

ЯНГСТОВН, О.

Коляда на Рідну Школу.

Запомогий Комітет зібрав коляду в квоті \$54.75 і вніс на Рідну Школу. По коляді кохали: Юрій Присташ, Іван Дубас, Іван Бряч, Юрій Присліпський, Іван Яслик, С. М. Комітет подає до загального відомства, що в Комітеті знаходиться ще около 40 дол.

Геровський, Ігнатій Тобісн, Які Сербал, Зонко Цпапк, Лія Сабаль, Анна Дворська, Петро Олійник, Іван Мігаль; по 50 ц.: Юрій Пірка, Лія Смал, Василь Куцолоба, Лія Яслик, С. В. Димитро Таровський, Іван Сибидло, В. Тимочко, Петро Угрина. Разом зібрано \$54.75 а вніс на Рідну Школу \$55.00.

СПРАВОВОДАННЯ

Комітетю одолевшем Лисичинсь в Америці від дня 25 грудня 1925 до 15 марта 1926.

Доход з представлення і продаж срдн \$52.30; Заплатено за книжки і тикети \$5.00; костюми, пересилка і оплата \$18.11; оголошення \$2.51; заплачено за соду \$5.00; Галія і відпочиння кр-сеа \$4.00.

Дар від братства св. ап. Петра і Павла \$10.00; дар від тов. Запорожської Січн в Ансонії \$10.00; дар від тов. Запорожської Січн в Дербі \$5.00; по \$5.00 зложили: Олександр Ме-

решак, Василь Гульовський, Григорій Пиліук, Василь Вавро, Фелікс Юзьвак, Іван Радзік, Іван Шуран, Іосиф Крук; Іван Рогач \$4.00; Ансонійський Хор \$3.00; по \$2.00: Анна Зборівська, Филип Ярош, Семен Підбережний, Василь Шуран, Дмитро Семчишин, Сельестер Мартинчук, Трохим Стадник, Теодор Пошнур, Іван Піріг, Андрій Радзік, Петро Москалюк, Михайло Пиліук; по \$1: Стах Вловоич, Іван Гуцуляк, Лукія Сирота, Матвій Гребінік, Михайло Коробель, Павло Загоруїк, Стефан Собін, Юрко Лесів, Матвій Сенявський, Теодор Захаревич, Теодор Королішин, Іван Нецьо, Петро Чернявський, Гр. Патинко; по 50 ц.: Іван Собін і Михайло Ткач. Загальний дохід \$163.30. Загальний розхід \$34.62. Чистий дохід \$128.68.

І. Піріг, пресідіатель: Василь Шуран, касієр; О. Мерещак, секретар.

Контрольори: В. Вавро; Т. Стадник; І. Радзік.

Ансонія, Кошн., 15, III, 1926.

УКРАЇНСЬКИЙ КОМСАРИЯТ ТОРГОВЛІ.

Для Радянської України буде в коротці утворений самостійний комсариат торгівлі. В обсягу внутрішнього торгівлі: одержить цей комсариат повну незалежність від Москви, natomiast в ділянці зовнішньої торгівлі працюватиме в тісному порозумінні з Москвою. Відповідний декрет сезоного уряду, — появиться вже щми дними.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР! ЗАХОДОМ МІСЦЕВОГО КОМІТЕТУ С. У. Р. О. В НЮАРКУ, N. Д.Ж.

— відгортається — параз привісно в Злучених Державах запланований сідну козмію на 3. ді 1. Бредона, в н. н.

„ТІТКА КАРЛА“ (CHARLY'S AUNT)

В СУБОТУ, 17. КВІТНЯ, 1926 в УКР. РОБІТНИЧЬОМ ДОМІ, 59 ВАСОН СТ. NEWARK, N. J. Початок точно о год. 8-18 вечером. 88-9

НА ВЕЛИКДЕНЬ АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ через СТАНДАРД БАНК. Можете переслати рідні НА ВЕЛИКДЕНЬ АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ через СТАНДАРД БАНК. Банк поробив всікі приготования, щоб оминути різкі провалки в доручуванню грошич з приводою насаду праці перед святами.

STANDARD BANK AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK. ФІЛІЯ: 1-ша Еняя, ріг 79-ої улиці, Нью Йорк, Н. Й.

ВЕЛИКДЕНЬ ПРИХОДИТЬ! Пійдемо всі святити ПАСКУ! ЗА ГАРНИМИ УБРАННЯМИ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО: ПАСІЧНИК І ШЕРЕМЕТА 113 AVE. A, НЮ. ЙОРК. Маємо ВЕЛИКИЙ СКЛАД УБРАНЬ для мущин і хлопців, а що ми в предстанніям найбільш багаті фабрик з Рочестер, Н. Й., про те маємо мобільні провади по ДУЖЕ ДЕШЕВИХ ЦІНАХ.

PASICHNYK & SHEREMETA, INC. 113 AVENUE A, NEW YORK, N. Y. (Меся 7-юю а 8-юю улицею).

ЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ ПАШТОРТИ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ СТАРОКАРБИ СПРАВИ ВСІЛКОГО РОДА. КУПИО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІ І ОКОЛИЦІ, КОНТРАКТИ КРАБВІ І АМЕРИКАНСЬКІ АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЕЛІ ВІД ОГНЮ.

T. J. HRYSEY & CO. 329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA. Bell Phone: Lombard 25-92

ПО ПРИЧИНІ СЛАБОСТІ І СТАРОСТІ проведся на головній торговельній улиці русько-польської ділянки, Іст-сайд, БУЧЕРНІ І МАСАРСЬКИЙ ЗАКЛАД Істцею 25 літ, іроч урядовий з гарантованим доходом. Випитися для двох аб трох сплясників. По більшій інформації головстві до: V. T. KRUGLAK, 151 AVE. A, NEW YORK CITY. Tel. Orchard 7117

Р. Л. СТВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ШЕСТА. (36)

— Та й Дик? — відповів їм доктор. — Ходіть, сиди, Дик, та покажи мені те. Ага — та й не дивувай мене зовсім, якби я сам з своїм колом хотів нагнати страху Французам. Та й у тебе пропавши. — Не диво — сказав Морган — так буває тому, хто дре бігло. — Так буває — відзався на те доктор — коли ви всі неоправні осми і не маєте на стільки розуму, щоб відірнути здоровий воздух від утрійного, а суху землю від поганого і смердячого як пошесть багна. Мене здається дуже жодне жодне з вас не знає, що це за багна сидить? Я вам Силвер, дивуватися. Ви притисли до лап дурні, як багаті дурні, але ви знаєте, що це багна, що передаємі треба для здоровля. — На нині булоби вже додось — додав він, давши їм всім ліку, а вони зажали його не акляспіями розвои ворохобник і морські робітники, але з такою смішною покіркою, як ніхто смішно доми сиріт. — А тепер хотіли б поговорити з отсим хлопцем. — І він кинув байдишкою головою в ту сторону як доміне Джордж Меррі стояв ажразокрено, що зраджує інтереси своїх спільників і тих, що стали його жертвою — все те закиди не безосновні. Іго делючність у сьому случаї була для мене так ясна, як на долоні, і мені не могло те поміститися в голову, як він усмирить їх гнів. Але він був їм далеко, далеко, не пара, а його побіда з послідньої ночі виробила йому незвичайний вплив. Він назвав її делятою всіх глумили і дураками, м, сказав, що потреба, щоб я з доктором поговорив, показав їм знову карту і спитав, чи хотять знову зирвати угодю це того самого дня, коли мають іти шукати за скарбами. — Ні, до чорта! — крикнув він — аж тоді буде нам можна зирвати угодю, коли приде делята пора до того; але аж до того часу, буду все робити для доктора, що лиш зможу, а хоч би мені прийшлося і чоботи мастити йому горіркою. — Відтак призрачав їм розказати вітру і опираючись одіую рукою на мое плече, вишпоз в хаті, — успокоївши букачирів бійське, своїм доррвреннем, без кітця, як перекувавши їх. — Поволі, хлопце, поводи! — сказав він. — Водній хвилі кинь будилиця на нас, як би побачили, що ми біжимо. — Отже ми шили поволі піском аж до місяця, де по другому боці частокла чекав доктор і станув, аж ми підійшли так далеко, що можна було вже розмовитися. — Ви мені і сприсуду не забудьте докторе — сказав він — отсей молодць розовіть вам дельте, як я йому уратував життя і як мене за те скинули з капітаню. Коли хтось так

близько вітру пливе і так скалатиби не послідним відіхом у своїйому тілі грає о своє гордо, то ви чейби за таким промовилим як добре слово, неправда? Знаєте, що тепер роздзати мене не о мое життя, але й о життя сього хлопця, говоріть делятою по дружньому до мене і зробіть мені хоч трошки наді на будучність, змилюється. Силвер, лишивши тепер поза собою своїх приятелів і хату з крукальця, став якби не той сам, лише йому ніби трохи запалося, голос дрожає, а так ширю він ще ніколи не говорив. — Як то, Дик, не ввжеж ви боїтеся? — спитав др. Лявіас. — Докторе, я не з тих, що боїться, ані о стільки! — він показав те на пальцях. — Якби я боявся, то не казавби того. Але признаюся отверто і чесно, що аж дрожу, коли спогодаю собі на шибеніцю. З вас добрий і щирний чоловік, ліпшого я не виділа! А ви мені не забудьте того, що я вам доброго збудіть. Я їду і лишаво вас самих з Джимом. А ви і те замістите на мою користь, бо не малярію, що я їдла вас-робіть! — Сказавши те, вернувшись назад, аж дельте мій чіт, шом м'я горібно, і сів собі на якумусь пенцьку, де став собі повскітати, обертаючись від часу до часу в одну сторону, доктори м'я видіти мене і спунсти з ока своїх готових до вітру товаришів, що вешталися тепер помежи хатою а вітром, котру тимчасом розказали, та зносила хліб і м'ясо на сиданко. — Отже тут мусів я тебе застати, Джиме — сказав доктор

засумований. — Як посієш, так і будеши збирати, мій хлопце. Буд видити, як мені прикро тебе ганити. Але те одно тобі скажу, а ти собі те розумуй, як хочеш: Доки капітан Смолет був здоров, то ти не важився нас покидати, але коли він за недужав і не міг тому перешкодити, то з твоєї сторони було те таки погані! — Признаюся, що мені тут такі слівци стаяли в очах. — Докторе — сказав я — не робіть мені докорів. Мене й так вже совість гризе, мое життя на вській стороні пропало, і мене би вже тепер не було на світі, якби не Силвер, що взяв мене в оборону. Можу умерти, докторе, вірте мені, та я може й заслужив на смерть, але боєсь, щоби мене не мучили. Коли будуть мене мучити — Джиме — перебив мені тут доктор, а його голос змінився зовсім. — Джиме, я не можу того й слухати. Перешкоду черз частокі і тікаймо звідсіля обабіч! — Докторе — сказав я на те — я дав своє слово. — Знаю, знаю, — відзався він. — То зле, але нам не треба на те зваяжати. Возму всю відпачальність, всю ганьбу і сором на себе хопце, але тут же можу тебе лишити. Борзо же! Перескажи сміло, а скоро будемо на сьому боці, будемо вітати оба як антилопи. — Ні — відповів я. — Знаєте дуже добре, що ані ви того не зробилиби, ані скавер, ані капітан; достіть причини для мене, щоби я й того не зробив. Силвер вірть мене, я дав йому слово і делято верну назад. Але ви не дали мені договорити до

Силвер — не во гнів вам, але те, що ви сказали, то або за багатю, або за мало. Не знаю, що ви задумете, делято ви уступилися з хати і на цю ви мені дали карту, а всеж-таки я мимго того виконав ваші прикази з замкненими очима, навіть без вашої оаохоти. Але чого за те багатю, то за багатю. Коли мене не скажете отверто і й чесно, що знають ваші слова, то я не пущу керми із своїх рук. — Ні, — відповів доктор призадумавшись — не маю права сказати вам більше, бо то не моя тайна; як би то була моя, то даю вам слово, що я би вам її сказав. Але поступлю так далеко, як лиш можна, і ще о крок дальше, хоч би мені капітан і не дав пераку здерти з голови. Отже насамперед кажу вам тепер, що будете мати надію. Коли видімо живи з сєї матні, то зроблю все, що лиш зможу, щоби вас виратувати, лиш фальшива присяга здержалаби мене. Силверові лиш заміслю: — Ви не могли мені дати ліпшої потіхи — сказав він. — а хоч би ви були мені й матирю. — Отже то буда моя перша уступка — додав доктор. — Тепер ще одна рада! Держіть сього хлопця все при собі, а клянцте голючно, коли вам буде треба помічи. Я тепер піду, щоби ви не пошукати, а то само буде для вас доказом, що я говорю на вітер. Бувай здоров, Джиме! — Др. Лявіас подав мені руку крїзь частокі, поклонився Силверові і скорім кроком пустився до ліса. (Дальше буде), J

